

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

vers. 29. 30. 31.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

ab arte medica comploratum confidunt facientes. Comparauit autem Dominus personam Phariseorum pietatem, sepulchris dealbatis: quoniam nesciunt viuum sensu abominabilis est exanguium corporum fetor & spurcicia, sic & illorum iniquitas detestabilis est propter sententiam: quae quodammodo ipsorum animi est mortalitas, graueolentia & impuritas. Quemadmodum enim per diuerium animam a corpore mortuum, seipsum, & immundum corpus est: ita si ab anima secedat Dei timor, ex sanguis est & maleolens & impura anima.

Vis à Deo
data reli-
quis.

Consentiunt sanctissimo martyri Augustinus contra Faustum l. 2. c. 21. de Ciuit. Dei l. 8. c. 27. & l. 22. c. 8. Chrysost. hom. 66. ad populum. Sanctorum ossa demones sistunt. & terquunt, & vindictas ab illis soluunt sensus mis vinculis. Et cinis & ossa, & fenuilla inuisibiles illas potestates delaniant. Merito igitur illa nos honoramus, ad quae demones. Principes, & rectores mundi tenebrarum harum contremiscunt. Atque inde colligimus, quanta sit sanctorum in caelo futura potestas, quorum pulueres, & putredines aëris potestatibus dominantur, quae nondum sentire possunt, animum autem & immortalitatem extremam die recipient.

VERSUS 29. 30. 31.

Va vobis Scribae & Pharisei hypocritae, qui edificatis sepulchra Prophetarum, & ornatis monumenta iustorum, & dicitis. Si fuissetis in diebus patrum nostrorum non essemus socii eorum in sanguine Prophetarum. Itaque testimonio estis vobismetipsis, quia filii estis eorum qui Prophetas occiderunt.

QUESTIO I.

Cur aedificent sepulchra Prophetarum?

§. 1. **L**audabile videtur Prophetarum & Martyrum excitare sepulchra. Nam Mausoleis eorum non modo defunctorum memoria colitur, sed ad imitationem animi excitantur: fidei professionem edimus, eorum qui eos occiderunt perfidiam & crudelitatem detestamur.

Mirum igitur videtur Phariseos hanc ob causam reprehendi; Praesertim cum clare & palam protestarentur non futuros se socios fuisse patribus suis in sanguine Prophetarum. Maior est ex Luca c. 11. 48. difficultas. Profecto iustificamini, quod consentitis operibus patrum vestrorum, quoniam ipsi quidem eos occiderunt, & auctem aedificatis eorum sepulchra. Quomodo vero ista cohaerent? Sepulchro honorare occisos, & neci consentire? Chrysostomus sepulchra excitasse existimat, ut vires animosque maiorum ostentarent. Non quia aedificent, nec quia patres suos accusant, ut illi dixit: sed quantam ita facientes, & ita dicentes, patres suos se condemnare simulabunt, cum ipsi peiora committerent. Certè si id quod re verà ex operibus colligi debuit, non alienum est, quod interpretatur. Domitium enim Prophetarum, cultores Prophetarum occiderunt.

Maiores
verbo da-
munt, sa-
tis lau-
dant.

Amb. Luc. 11. Non aedificatio, sed amulatio, hoc est, imitatio, loco criminis estimatur. Maldonatus ideo ista dici, quod sepulchri exstructio tam pertineat ad abolendam, quam retinendam occisi memoriam: latrones enim sepeliunt occisos, ne inueniantur. Verum est sepulchrum esse quandam occultationem, & memoriam abolendae idoneam, qua mente Aegyptium Moses fabulo abscondit. Non eo tamen animo sepulchra

vetera restaurabant, & noua struebant; erant enim conspicua, & Prophetarum inscriptiones habebant.

§. 2. Mihi haec certa sunt. Primo, eos sepulchra aedificasse Prophetarum, ut pietatis amantes viderentur, & eorum qui occiderunt crudelitatem detestati. Haec enim illi profitebantur. Secundo, eodem facto duo testatos; quorum vnum hoc loco, alterum apud Lucam Christus exprobat. Hoc loco eos fateri se esse filios eorum, qui Prophetas occiderunt, quod planum est. Apud Lucam vero. Eos testificari sepulchrorum exstructione, quod consentiant interfectionibus Prophetarum. Hoc Pharisei negabant, nec se qui videbatur. Verum Christus ex circumstantiis, & animis eorum perspectis argumentum solidum ducit. Cum seruos Dei ad vos missos occidatis, ut Ioannem Baptistam, eos qui Euangelio credunt, Synagogae excludatis, me occidere velitis, etiā Lazaro quem a morte suscitauit, alteram necem machinemini, idque quia flagitia vestra reprehenduntur, quia ad Deum parè eolendum vocamini; certissimum est, non pietatis vos causa exornare sepulchra Prophetarum. Si enim vobis fides, religio, Dei cultus cordi esset, Prophetas viuos, imo dominum Prophetarum non occideretis. Non est verum, quod profertis, elogium; Si fuissetis in diebus patrum nostrorum, non essemus socii eorum in sanguine Prophetarum: iam enim estis in diebus vestris, & tamen caeco furore duces estis in fundendo sanguine iustorum. Hinc quidem manifesto probat, illam exornationem monumentorum, non esse pietatis indicium. Sed & alterum consequitur. Illo ipso sepulchrorum ambizioso ornatu potius eos conuincit, ab illis probari parentum occidentium perfidiam immanitatem, quam Prophetarum constantiam, & fidem. Eadem enim ob causas suos Prophetas, & veteres, & qui tū vivebant, Iudaei occiderunt: Non igitur ea de causa Iliam honorabant sepulchro, ob quam Baptistam decollabant in carcere. Christum vitam increpantem tradunt Pilato quomodo igitur Ieremiam eadem adhuc damnantem scripto, scribam monumento condecorant? Probant ergo factis parentum facta, dum eadem ob causas atrocius in seruos Dei faciunt; atque adeo in dominum, ob quas maiores in Prophetas exarserunt, eademque vitia contra eos tueriunt. Facta igitur verbis contraria erant: cum occidendo sanctos alios, aliorum vero in eadem causa sepulchra ornando, trophæum de omnibus statuerent. Imo si rediuius Iliam, aut Ieremias ea in Phariseos dixissent, quae olim in sui temporis Israelitas insonabant, non minus in eos, quam parentes eorum fecerunt, crudeles fuissent. Caesar, viso Pompei abscesso capite, ingemuit.

Lacrymas non sponte cadentes

Effudit, gemitusque expressit pectore leto.

Quis credidit honori generi hoc tributum, & non potius gaudij lacrymas fuisse; cum amicos Pompei, & filios terrae, marique persequeretur? Et si magno Caesar eo tempore Mausoleum struxisset, cui dubium esse poterat, id potius Caesaris trophæum, & victoriam, quam Pompei monumentum fuisse? Sic hi quidem verbis memoriam Prophetarum commendabant, factis homicidis parentes laudabant.

Nec in Phariseis hoc nouum aut mirum, quotidie in mundo agitur. Laudant Nathanaem qui Dauid de adulterio monuit; mirantur Eliam; qui Achabo vineae rapinam, & Nabothi necem exprobat. Ipsum Theodosium obstupescunt, qui Ambrosio obtemperat: At si quis alicuius potentis factum, vlturas, libidines, reprehendat, protinus in furorē aguntur, facturi idem Nathani, Eliam, Ambrosio; si molesti esse pergerent. Sanctorum mortuorum se fingunt amicos, viuos sunt hostes. Nec amici tamen illorum innocentia, sed silentio, quo sibi non metuunt.